

מהווי הרפת

מסיפורי של משולים סינקרן, משאבי שדה

ימים של קור ורטיבות

סיוט. הרי שלושה אירועים שקשורים אצלי בחורף ובחולבות:

השנה 1973, הזמן מלחמת יום הכיפורים. אחרי כארבעים יום של גיוס שוחררתי כדי לעזור באחזקת הרפת שנשארה ללא רפתנים, רק מתנדבים וזמניים. הגעתי ביום שישי וכבר בלילה סודרתי לחליבה עם חברה. במשך היום היה קר, סוער, ירד גשם וברד, ואילו בערב התבהרו השמים והטמפרטורה נפלה – קרוב ל-0°, הכנו את המכון לחליבה ויצאתי להביא את הפרות. הלכתי דרך השולחן, הקפתי את הפרות, ובקצה ירדתי לבוץ והתחלתי דוחק בהן ומזרון לחליבה. הובל היה עמוק ופה ושם היו שלוליות. משום-מה ההתקדמות היתה איטית ביותר. אני דוחק בהן וצועק והן נעות באיטיות ובחוסר איכפתיות. נדחקתי בין הפרות והגעתי למקור הבעיה – קטע שביל מוצף. כל פרה בתורה בוחנת ומרחרכת את המים עד שהיא אוזרת עוז וחוצה את השלולית. זה נמשך זמן. תפסתי עצבים, הכיתי במקל על הגדר, דחפתי כופפתי זנבות ו... עשיתי צעד מיותר, לא ידעתי שהשלולית כל כך עמוקה ובן רגע המגף התמלא במים קפואים. משכתי את הרגל כדי לנוע וגם המגף השני הוצף, דשדשתי לכאן ולכאן, שאגתי, כעסתי, ולאט-לאט הפרות נכנסו לחצר ההמתנה. נכנסתי למכון ושם ישבתי על כסא ולתדהמת חברתי לחליבה התחלתי שולף את המגפיים ומרוקן את המים, הוצאתי גם את הגרביים וסחטתי אותם. חיפשתי תחליף לגרביים וכשלא מצאתי דחפתי את הרגליים למגפיים בלי גרביים וכך עבדתי כל החליבה. לא יודע איך זה עבר, פשוט לא זוכר. מה

שוב חורף ושוב קר, רטוב ומלוכלך, בוץ וזבל. לא נעים לעבוד בימים סוערים וקפואים אלה ברפת. לפעמים אפילו קשה מאד. שוב אני שומע: "קר מאד", "קור כזה עוד לא היה", "זוועה לעבוד כך", "איזה בוץ גועל נפש", או לשמוע את חולבי הבוקר מקללים את כל העולם על הקור הנורא, קללות שלא נעים לצטט. קשה השנה, נכון, אבל לכל שנה הקשיים שלה.

כשהייתי חדש באזור גם אני נתפסתי לרושם, שאצלנו ברמת הנגב אין בעיה של קור וגשם. מה זה 100 מ"מ גשם בממוצע לשנה? חבל להשקיע בשביל זה. לא צריך מרזבים, לא צריך דרכים סלולות, לא צריך בטון. כשנשרף המתבן חסכנו את הכסף של הגג – מי צריך גג באזור שלנו? כשבסוף שנות החמישים המדריכים באו עם הצעה מהפכנית, לפתוח פסים בגג של הרפתות במשך הקיץ, כדי שהמצע של הפרות יתייבש – קפצנו על המציאה, אבל כשהגיע החורף אף אחד לא החזיר את הפלטות למקומן, והגשם והבוץ נהיו קשים שבעתיים.

הזמן והמציאות לימדו, שאפילו שהחורף בנגב הוא הרבה יותר יבש הרי הגשם היורד גורם לבוץ ולשלוליות, שוקעים, מחליקים, המזון נרטב ומתקלקל, הפרות מלוכלכות והזנבות אוסף של בליטות. בקיצור, למדנו שגם אצלנו חייבים להתייחס לחורף ברצינות.

עם השנים יצקנו חלק מהשבילים, את הגגות סגרנו ויותר לא פתחנו בקיץ, באזור המכון סללנו כביש, במרכז המזון יש גג ועדיין יש לעשות הרבה. כל חורף קשה מחדש, ואפילו שעובדים חורפים קשים זה לא מקל על העבודה. תמיד מחדש קשה, ולא פעם זה ממש

קשים, עובר כל אחד שעובד ברפת. השעה 3.40 לפנות בוקר. אמצע החורף. קר...ר... קשה לקום אבל עושים את זה. מתעטפים היטב ויוצאים אל הלילה. דבר ראשון, במכון החליבה, שמים קומקום להרתחה, והולכים להדליק את החימום של המכון. החימום היה אז בעזרת רדיאטורים שקיבלו את המים החמים ממתקן חימום לסולר. הלכתי להדליק את המתקן, משום־מה הוא לא נדלק. ניסיתי שוב ושוב, קופסת גפרורים שלמה. לא הצלחתי! היה קר במכון, גם המים בצינורות לא היו חמים. הבאנו את הפרות הפעלנו את מכונת החליבה והתחלנו חולבים. משימה בלתי אפשרית! הפרות מטונפות והמים לשטיפה קפואים, מזוכזם אמיתי להתיז על הפרות, על הידיים ולנקות את העטינים. מרחנו קרם על הידיים, ניסינו להתיז מרחוק, היה קר. פתאום, עצרה החולבת, הורידה ידיים והודיעה חד־משמעית, ככה היא לא חולבת, היא הולכת הביתה! ביקשתי, התחננתי, הבטחתי, ו... יצאתי לבדוק שוב את המתקן. בחוץ היה חשוך דחקתי מקל לטנק־הסולר והגעתי למסקנה שאין דלק. לקחת מהעגלות שני דליים ורצתי לתחנת הדלק, היא היתה נעולה. מול שבטקטור יש מפתח רזרבי. חזרתי לתחנה, מילאתי את שני הדליים, הרבה סולר נשפך על הרצפה, וחזרה למכון. בדרך ידיות הדליים חתכו בידיים המאובנות מקור. הגעתי, טיפסתי, שפכתי, ירדתי וניסיתי להדליק. ו... לא הצלחתי. עברה כמעט חצי שעה, נשברתי. חזרתי לחליבה הודעתי לחולבת שלא הצלחתי ואני מצטער ושתלך הביתה. אחלוב לבד. לא ירדו לי דמעות מהעיניים, הם קפאו בדרך. היא, לא אמרה מלה, לא הסתכלה עלי, כל תנועה שלה היתה כעס אבל המשיכה לחלוב. זה היה סיוט, אבל סיוט זוכרים... 

שאני זוכר, שהרגליים כאבו מקור ושהרבה עסקתי בנייתורים מרגל לרגל, וכשהגעתי לבסוף לחדר, נפילתי מאפיסת כוחות ו... התכווצות שרירים.

ושוב, ימים שאחרי הגשם. במשק השבילים שנשטפו והדרכים יבשים ורק בחצרות הפרות הרפתנים מדשדשים בזבל ובמים. כן, זה קורה, זה קורה הרבה. הבאת הפרות היא סיפור. צריך להכיר את המצב הטופוגרפי של החצר, את האזורים העמוקים והשטוחים, היכן כדאי להיעזר בעמוד־פינה, והיכן צריך מאד להיזהר.

בימים אלה רצוי לצאת להביא את הפרות עם מקל ארוך. לא בשביל להכות, אלא למען הרעש והעיקר כדי להיעזר בו לא להחליק ולא לשקוע. סוף כל סוף, לפרות יש ארבע רגליים ויותר קל להן לשמור על שיווי משקל, ולמרות זאת לא אחת פרה נמרחת על השביל.

החליבה חליבת צהרים, והשותפה לחליבה יצאה להביא את קבוצה ב' לחליבה. עברה יותר מרבע שעה ועדיין לא חזרה. הצצה חטופה החוצה – אני לא רואה אותה. הפרות כמעט כולן בחצר ההמתנה והשער עדיין לא סגור. שמעתי קול. הנה היא, תקועה באמצע החצר מפחדת לנוע. "מה קרה?" אני צועק. "איבדתי מגף", בקול בוכים "ואני תקועה". – "חכי רגע אני בא אליך ואמצא לך את המגף".

הגעתי אליה, סרקתי את השטח, עזרתי לה לצאת, קיפצתי לכאן ולשם, והמגף איננו. סגרתי לפרות ונכנסו לחליבה. היא עם מגף אחד. במשך השבוע ניסינו למצוא את המגף ולא הצלחנו, הוא נעלם... אולי הגיע עם הזבל והמפזרות לאחד השדות...

אני בטוח, שאירועים דומים ואולי יותר